

Afkortingen en verklarende woorden lijst Cardiologie Centra Nederland

I 23

4F: Tetralogie van Fallot
Aangeboren hartafwijking

6 MWT: 6 minutes walk test

6 minuten loop test. Afstand die patiënten in 6 minuten wandelen maximaal kunnen afleggen. De afstand is sterk gerelateerd aan ernst en prognose van hartfalen (de normaalwaarde voor een gezonde oudere patiënt is ongeveer 650 meter).

A

AAI/AAIR: Nomenclatuur voor het type en/of de instelling van een pacemaker. Bij een pacemaker met instelling AAI of AAIR vindt pacing en sensing alleen in de rechter boezem plaats.

ACC: American College of Cardiology

ACS: Acut Coronair Syndroom

Ziektebeeld dat zowel het acute myocardinfarct met en zonder ST elevatie als instabiele angina pectoris (IAP) omvat.

AED: Automatische Externe Defibrillator

Draagbaar toestel dat wordt gebruikt bij een persoon met een circulatiestilstand, waardoor op een geautomatiseerde manier een elektrische schok wordt toegediend, indien VF of VT wordt geregistreerd.

AF/Afib: Atriumfibrilleren

AFL: Atriumflutter

AHA: American Heart Association

AMI: Acut Myocardinfarct

Ao: Aorta

AoI: Aortaklepinsufficiëntie

AoS: Aortaklepstenose

AP: Angina Pectoris

ARB: Angiotensine Receptor Blokker (Angiotensine II antagonist)

ARVC: Arythmogene RechterVentrikel Cardiomyopathie (zie ARVD)

ARVD: Arythmogene Rechterventrikel Dysplasie (ook wel ARVC).

Aandoening van in eerste instantie voornamelijk de rechterkamer van het hart waarbij vervetting en aneurysmavorming optreedt. Gaat gepaard met plotse dood en ventriculaire tachycardie. Bij patiënten met ARVD wordt veelal gekozen voor implantatie van een ICD.

ASD: Atrium Septum Defect

ATP: Anti-tachy Pacing

Functie van een ICD of pacemaker waarbij door korte pulsjes in de rechterkamer of -boezem een ventriculaire of atriale tachycardie kan worden beëindigd. Bij een ventriculaire tachycardie (VT) kan het circuit van de VT op deze wijze door de ICD worden onderbroken. Een ICD wordt meestal dusdanig geprogrammeerd dat bij een hemodynamisch stabiele VT er een programma van verschillende vormen ATP wordt afgegeven. Het voordeel is dat de patiënt hier meestal niets van voelt en de VT meestal succesvol wordt beëindigd. Er hoeft dan geen shock te worden afgegeven. Pacemakers beschikken soms over de mogelijkheid van atriale ATP. Dit kan behulpzaam zijn bij het beëindigen van een atriale tachycardie of atriumflutter.

AVA: Aortic Valve Area

Aortakleppervlak

AVNRT: Atrio-ventriculaire Nodale Re-entry Tachycardie

Dit is een supraventriculaire tachycardie welke ontstaat in de AV-knoop. Bij patiënten met een AVNRT bestaat de AV-knoop uit een langzaam en een snel pad. Hierdoor kan na een extrasystole, in de AV-knoop zelf een cirkel (re-entry) tachycardie ontstaan. De tachycardie termineert vaak spontaan of na valsalva manoeuvre.

Een AVNRT kan worden onderdrukt door medicatie die de AV geleiding vertraagt, zoals verapamil of een bètablokker. Eventueel kan gekozen worden voor een ablatie van het langzame pad.

AVR: Aortic Valve Replacement.

Aortakleppervinging door een biologische prothese (over het algemeen varkensweefsel) of mechanische prothese.

AVRT: Atrioventriculaire Re-entry-Tachycardie.

Ook wel macro re-entry-tachycardie. Vanwege een extra elektrische verbinding tussen atrium en ventrikel kan er een re-entry circuit ontstaan tussen atria, AV-knoop, ventrikels en de aberrante verbinding. Een dergelijke tachycardie kan orthodroom zijn (retrograde geleiding over de extra verbinding, antegrade AV geleiding) of antidroom (antegrade geleiding over de extra verbinding, retrograde AV geleiding). Een voorbeeld van een AVRT is het WPW syndroom (zie daar). De extra verbinding is dan tijdens SR als pre-excitatie (deltagolf) zichtbaar op het oppervlakte ECG. De extra verbinding kan soms ook alleen retrograad geleiden. Op het ECG tijdens SR is de verbinding dan niet zichtbaar, want er is geen pre-excitatie. We spreken dan van een concealed bypass.

AVSD: Atrio Ventriculair Septum Defect

Congenitale aandoening waarbij een defect bestaat op het niveau van zowel atria als ventrikels.

B

Biv-ICD: Biventriculaire Implanteerbare Cardiale Defibrillator

Apparaat dat een implanteerbare cardiale defibrillator (ICD) combineert met cardiale resynchronisatie therapie (CRT). Bij patiënten met een Biv-ICD zijn in totaal 3 draden geplaatst. Één in het rechter atrium, één in de rechter ventrikel en één in de sinus coronarius (LV lead).

BMI: Body Mass Index**BMS:** Bare Metal Stent

C

CAG: Coronair AngioGrafie

CABG: Coronary Artery Bypass Grafting (Bypass chirurgie)

Hierbij worden vaatverbindingen aangelegd tussen de aorta en de coronairen om de vernauwing te overbruggen.

CARTO: 3-dimensionaal electro-anatomisch mapping systeem

Combineert anatomische informatie van MSCT of MRI met elektrofysiologische gegevens tijdens een ablatie.

CCS: Classificatie van de ernst van angina pectoris klachten volgens de Canadian classificatie Cardiovascular Society.

CCS I: geen beperkingen in dagelijks functioneren.

AP klachten pas bij forse inspanningen/ werk of sport.

CCS II: lichte beperking van normale activiteiten. AP klachten bij bijvoorbeeld 2 trappen lopen.

CCS III: Duidelijke beperking dagelijkse inspanningen (AP klachten bij lopen van een enkele trap in normaal tempo).

CCS IV: AP klachten bij minimale inspanningen.

CCU: Coronary Care Unit

Hartbewakingsafdeling

CI: Cardiac Index (zie Cardiac Output)

CMP: Cardiomyopathie

Ziekte van de hartspier.

CO: Cardiac Output

Hartminuutvolume (in liter/ min). Geïndexeerd naar lengte en gewicht spreekt men van Cardiac Index (CI).

CPAP: Continuous Positive Airway Pressure

Niet-invasieve beademingsondersteuning door middel van een afsluitend masker over neus en mond van patiënt. Door middel van continue verhoogde druk in de luchtwegen verbetert niet alleen de longcapaciteit, maar vermindert ook de afterload. Het wordt op de hartbewaking gebruikt bij patiënten met acuut hartfalen.

CRT: Cardiale Resynchronisatie Therapie

Ook wel biventriculair pacing. Vaak in combinatie met een ICD (CRT-ICD of biventriculaire ICD).

Cryo-ablatie: Elektrofysiologische ablatie procedure waarbij gebruik wordt gemaakt van lokale bevriezing. De elektrodetip wordt hierbij gekoeld tot ongeveer -70°C

CVD: Centraal Veneuze Druk

CX Circumflex artery: zie Ramus Circumflex (RCx)

D

D1 t/m D4 Diagonaal takken, aftakkingen van de LAD (RDA) richting het anterolaterale gedeelte van de linker ventrikel.

DCM(P): Dilaterende CardioMyopathie

DDD/DDI(R): nomenclatuur voor het type en de instelling van een pacemaker. Bij een DDD pacemaker wordt zowel in de rechter boezems als de rechter kamer gesensed en gepaced.

DES: Drug Eluting stent

E

ECV: Elektrische Cardioversie

ECG: Elektrocardiogram

EDV: Eind Diastolisch Volume

EF: Ejectiefractie

EFO: Elektrofysiologisch Onderzoek

Klinisch onderzoek dat wordt verricht ter evaluatie van AV-geleidingstoornissen en/of ventriculaire en supraventriculaire hartritmestoornissen.

EOL: End of Life

Term uit de pacemaker/ ICD wereld die aangeeft dat de batterij bijna leeg is en de pacemaker op korte termijn vervangen dient te worden.

EPD: Electronisch Patiënten Dossier

ESC: European Society of Cardiology

F

FFR: Fractionele Flow Reserve

Cathetertechniek waarbij door middel van intracoronaire drukmetingen, de hemodynamische significantie van een stenose kan worden bepaald.

FRIMA: Free RIMA, zie RIMA

FS: Fractional Shortening

De verkortingsfractie.

FVT: Fast (snelle) Ventriculaire Tachycardie

Terminologie uit de ICD wereld. Als een ICD een snelle VT registreert wordt vaak overgegaan tot therapie. Er wordt dan gekozen voor ATP of eventueel een shock.

G

GPIIb3A: Glycoproteïne IIb3a receptor antagonist

Intraveneus medicament dat zorgt receptor voor directe thrombocytenaggregatieremming via blokkering van de GpII b3a antagonist receptor. Deze medicatie (zoals Abciximab, Reopro®) is bewezen effectief gebleken ten tijde van een ST elevatie acuut myocardinfarct met stentplaatsing en wordt tegenwoordig (naast aspirine en clopidogrel) al in de ambulance toegediend.

H

HCM: Hypertrofische Cardiomyopathie

HOCM: Hypertrofische Obstructieve Cardiomyopathie

HR: Hartritme

IABP: Intra Aortale Ballon Pomp

Tijdelijke mechanische ondersteuning van de hemodynamiek door diastolische counterpulsatie van een ballon in de aorta descendens. Hierdoor verbetert de perfusie van de coronairen en vermindert de afterload. Er bestaat een indicatie bij mensen met een (dreigende) cardiogene shock op basis van instabiele angina pectoris, na een myocardinfarct of na PTCA procedure en bij patiënten met ernstig hartfalen of acute mitralisklepinsufficiëntie. Een IABP kan via de arterie femoralis worden ingebracht en enkele dagen worden gebruikt.

I

IAP: Instabiele angina pectoris.

1. Angina pectoris (AP) in rust.
2. recent ontstane AP bij normale dagelijkse activiteiten en/of frequent (>3x per dag) optreedt.
3. AP waarbij de klachten vaker, ernstiger, langduriger of bij minder inspanning optreden dan voorheen en al optreedt bij geringe dagelijkse activiteiten;
4. AP die optreedt binnen 2 weken na een myocardinfarct of PTCA

IAS: Inter Atriaal Septum

IVGS: Intraventriculaire Geleidingstoornis

Verbreed QRS complex, door aspecifieke ventriculaire geleidingsvertraging, niet volgens typisch RBTB of LBTB.

ICD: Implanteerbare Cardiale Defibrillator

ICU: Intensive Care Unit

IPL-infarct: Infero-postero-lateraal infarct

Een infarct meestal ten gevolge van afsluiting van de RCA of RCX.

IVS: Inter Ventriculair Septum

IVUS: Intravascular Ultrasound

Cathetertechniek waarbij met echografie in de coronair arteriën atherosclerotische plaques worden gevisualiseerd. Het kan ook behulpzaam zijn bij het evalueren van de juiste plaatsing van een stent.

L

LA: Linker Atrium

LAA: Left Atrial Appendage

Het linker hartoor.

LAD: Left Anterior Descending coronary artery, zie RDA.

LAFB/LAHB: Links anterior hemiblok

Uitval van de anterior fascikel van de linker bundeltak.

LBBB/LBTB: Linker BundelTak Blok

Volledige uitval van de linker bundeltak.

LCA: Linker Coronair Arterie

Ontspringt uit de linker coronaire cusp (LCC) en splitst zich normaalgesproken in de LAD (ofwel RDA) en de Circumflex arterie (ofwel RCX).

LCC: Linker Coronary Cusp.

Onderdeel van de aortaklep en de oorsprong van de LCA.

LIMA: Left Internal Mammarian Artery

Afsplitsing van de a. subclavia links. Deze verloopt achter het sternum en geeft kleine takken af naar sternum en ribben. Bij bypass chirurgie worden de kleine aftakkingen geklipt en wordt de LIMA als bypass gebruikt voor stenosen in de LAD en/of meerdere diagonaal takken.

LPFB/LPHB: Links Posterior Hemiblok

Uitval van de posterior fascikel van de linker bundeltak.

LV: Linker Ventrikel

LVAD: Left Ventricular Assist Device

Mechanische ondersteuning van de hemodynamiek door middel van een pomp die tijdens een operatie in het hart wordt geplaatst. LVA D's zijn tegenwoordig draagbaar en kunnen weken tot maandenlang gebruikt worden, voornamelijk in de wachttijd tot een harttransplantatie.

LVEDD: Linker Ventrikel Eind Diastolische Diameter

LVEDP: Linker Ventrikel Eind Diastolische druk

LVEF: Linker Ventrikel Ejectie Fractie.

Een normale LVEF bedraagt ca. 60%.

LVESD: Linker Ventrikel Eind Systolische Diameter

LVH: Linker Ventrikel Hypertrofie

LVSD: Linker Ventrikel Systolische Dysfunctie

LVOT: Linker Ventrikel Outflow Tract

LVPW: Linker Ventrikel Posterior Wall

M

MAP: Mean Arterial Pressure

Gemiddelde bloeddruk. (2x diastole + 1x systole) / 3

MAZE: Eigenlijk geen afkorting.

Wordt soms kort gebruikt voor MAZE ablatie. Dit is een procedure ter behandeling van atriumfibrilleren, waarbij een ablatie verricht wordt rondom de inmonding van de longvenen van het linker atrium.

MI: Mitralisklep Insufficiëntie

MO I t/m 3: Margo Obtusis

Aftakkingen van de ramus circumflexus van de linker coronair arterie. Deze voorzien in de perfusie van het laterale gedeelte van de linker ventrikel.

MPAP: Mean Pulmonary Artery Pressure.

Gemiddelde druk in de arteria pulmonalis: Komt overeen met (2x diastolische PAP + 1x systolische PAP) / 3

MS: Mitralisklep Stenose

MSCT: Multislice CT

Wordt tegenwoordig steeds vaker gebruikt voor non-invasieve beeldvorming van de coronairen.

MVA: Mitral Valve Area

Het mitraliskleppoppervlak.

MKP: Mitralis Klep Plastiek

Reparatie van een mitralisklep bij mitralisklepinsufficiëntie of stenose. Bij dilatatie van de annulus wordt vaak een ring geplaatst.

MVP: Mitral Valve Prolaps (mitralisklep prolaps)

Abnormaal doorbuigen van de mitralisklep, waardoor de klep niet meer goed sluit.

MVR: Mitral Valve Replacement (mitralisklep vervanging)

Vervanging van de mitralisklep door een bioprothese of kunstklep.

N

Non STEMI: Myocardinfarct zonder ST elevatie op het ECG

NSVT: Non-sustained Ventrikel Tachycardie

Ventriculaire tachycardie die korter duurt dan 30 seconde en waarbij er geen sprake is van hemodynamische instabiliteit.

NYHA: New York Heart Association

Classificatie die de ernst van de klachten voor patiënten beschrijft:

NYHA I: geen klachten

NYHA II : klachten tijdens forse inspanning.

NYHA II : klachten tijdens matige inspanning;

NYHA IV : klachten in rust of bij lichte inspanning.

O

OHCA: Out of Hospital Cardiac Arrest

P

PAC: Prematuur Atrial Complex

Ook wel Supraventriculaire extrasystole, SVES.

PAF: Paroxysmaal Atriumfibrilleren

PAH: Pulmonale Arteriële Hypertensie

Geïsoleerde pulmonale hypertensie van alleen het arteriële vaatbed.

PAP: Pulmonary Artery Pressure

Druk gemeten in de arteria pulmonalis.

PCI: Percutane Coronaire Interventie

PCWP: Pulmonary Capillary Wedge Pressure

Wiggedruk. De wiggedruk komt overeen met de druk in de linker boezem.

PE: Pericard Effusie

PFO: Patent Foramen Ovale

Bij 25% van de mensen sluit het foramen ovale niet (volledig) na de geboorte. Er kan dan bij valsalva manoeuvres een shunt van rechts naar links ontstaan.

PHT: Pulmonale Hypertensie

Hypertensie van het arteriële en veneuze pulmonale vaatbed. Vaak secundair aan een cardiale oorzaak.

PHT: Pressure Half Time

PI: Pulmonalisklep Insufficiëntie

PJC: Prematuur Junctioneel Complex

PLCX: Postero-Laterale tak van de ramus circumflex

Voorziet in de perfusie van het posterolaterale gedeelte van de linker ventrikel.

PL-tak: Postero-Laterale tak

Vertakking van de rechter coronair arterie of circumflex. In het laatste geval spreekt men vaak van de PLCX.

PM: Pacemaker

PMT: Pacemaker Mediated Tachycardia

Tachycardie die door de pacemaker zelf wordt veroorzaakt en soms in stand wordt gehouden. Door aanpassing van de instellingen van de pacemaker kan het ontstaan van een PMT worden voorkomen en/of de PMT worden beëindigd.

POB: Pijn Op Borst

PS: Pulmonalisklepstenose

PTCA: Percutane Transluminale Coronair Agioplastiek
Dotterprocedure met of zonder stent plaatsing.

PVC: Prematuur Ventriculaire Complex
Ook wel Ventriculaire extrasystole (VES) genoemd.

PVR: Pulmonic Valve Replacement
Pulmonalisklepvervangning.

R

RA: Rechter Atrium

RBBB/RBTB: Rechter Bundeltak Blok
Volledige uitval van de rechter bundeltak.

RCA: Rechter Coronair Arterie
Ontspring uit de linker coronaire cusp (LCC) en verloopt in de rechter atrioventriculaire groeve. Voorziet voornamelijk in perfusie van de rechter ventrikel en onderwand. Vaak splitst de RCA in een posterolaterale tak (PL-tak) en de ramus descendens posterior (RDP). De RCA geeft vaak proximaal een tak af richting de sinusknop.

RCC: Right Coronary Cusp

RCx: Ramus Circumflex
Ook wel kortweg Cx. Afsplitsing direct na de hoofdstam van de linker coronair arterie. Voorziet in perfusie van posterieure en posterolaterale zijde van de linker ventrikel. De Cx verloopt in de linker atrio-ventriculaire groeve en geeft een aantal aftakkingen. De Margo Obtusis (MO) en posterolateraal (PLCX) takken.

RDA: Ramus Descendens Anterior
Ook wel LAD (left anterior descending artery). Het betreft de grootste tak van de linker coronair arterie. Deze verloopt in de voorste interventriculaire groeve en is verantwoordelijk voor de perfusie van het septum en de voorwand en anterolaterale zijde van het hart. Vanaf de RDA zijn er vertakkingen naar anterolateraal (Diagonale takken, D1, D2, D3 etc) en naar het septum (S1, S2, S3 etc). Vaak verloopt de RDA tot over de apex van het hart.

RDP: Ramus Descendens Posterior
Betreft een aftakking van de rechter coronair arterie of circumflex en verzorgt de doorbloeding van het septum. Indien de RCA de RDP afgeeft spreken wij van een rechts dominant systeem. Indien de RCX de RDP afgeeft spreken wij van een links dominant systeem.

RF-ablatie: Radiofrequentie-ablatie
Elektrofysiologische ablatie procedure waarbij gebruik wordt gemaakt van hoogfrequente radiogolven. De elektrodetip bereikt een temperatuur van ongeveer 50°C.

RIMA: Right Internal Mammalian Artery.
Afsplitsing van de a. subclavia rechts. Deze verloopt achter het sternum en geeft kleine takken af naar sternum en ribben. Bij bypass chirurgie worden de kleine aftakkingen geklipt en wordt de RIMA indien mogelijk als directe bypass gebruikt voor stenosen in de RCA. Indien dit vanwege de lengte of kwaliteit niet mogelijk is wordt de RIMA losgeknipt van de a. subclavia en als vrije bypass gebruikt. Wij spreken dan van een Free RIMA (FRIMA).

RV: Rechter Ventrikel

RVH: Rechter Ventrikel Hypertrofie

RVOT: Rechter Ventrikel Outflow Tract

S

SAM: Systolic Anterior Movement van de mitralisklep

Bij hypertrofische (obstructieve) cardiomyopathie, of bij ziekten van de mitralisklep kan het voorste klepblad van de mitralisklep te veel naar het septum toe bewegen/worden gezogen. Hierdoor ontstaat (verdere) obstructie van het linkerventrikel outflowtract en mitralisklep insufficiëntie.

SBE: Systemische Bacteriële Endocarditis

Deze afkorting wordt bijvoorbeeld gebruikt in "SBE-Profylaxe".

SEH: SpoedEisende Hulp

S-L delay: Septum to Lateral delay

Echografische parameter om de dyssynchronie van de linker ventrikel te meten. Het betreft hier de tijd tussen de contractie van de septale en laterale wand. Bij een delay van meer dan 65 milliseconden wordt gesproken over dyssynchronie.

SR: Sinusritme

STEMI: ST Elevatie Myocard Infarct

In principe is een ST-elevatie myocardinfaarct een indicatie voor spoed PTCA.

SVES: Supraventriculaire Extrasystole

Ook wel prematuur atriaal complex (PAC) genoemd.

SVG: Saphenous Vein Graft

Veneuze bypass graft van de vena saphena magna.

SVT: Supraventriculaire Tachycardie

T

TEE: Transoesophageale Echocardiografie

Ook wel OES of slokdarm echo. Deze wordt voornamelijk verricht ter evaluatie van klepafwijkingen, atriumseptumdefect, overige congenitale hartziekten, bij verdenking op endocarditis en analyse naar eventuele cardiale emboliebron.

TI: Tricuspidalisklep Insufficiëntie

Een TI is meestal fysiologisch. Met echocardiografie kan door deze fysiologische TI de gradiënt over de tricuspidalisklep worden gemeten. Aan de hand daarvan kan een schatting worden gemaakt van druk in het longvaatbed.

TTE: Transthoracale Echocardiografie

TVP: Tricuspidalis Klep Plastiek

Reparatie van een tricuspidalisklep bij ernstige tricuspidalisklepinsufficiëntie. Bij dilatatie van de annulus wordt vaak een ring geplaatst.

TVP: Tricuspidalis Klep prolaps

Abnormaal doorbuigen van de tricuspidalisklep, waardoor de klep niet meer goed sluit.

TVR: Tricuspidalisklep Vervanging (Replacement)

V

VCI: Vena Cava Inferior

VCS: Vena Cava Superior

VES: Ventriculaire Extrasystole

Wordt ook wel prematuur ventriculair complex (PVC) genoemd.

VF: Ventrikel Fibrilleren

VO2 Max: Maximale zuurstof opname capaciteit

Deze waarde wordt berekend bij inspanningstest met registratie van de ventilatie. Het is de meest nauwkeurige objectieve maat voor de ernst van patiënten met hartfalen.

VSD: Ventrikel Septum Defect

VT: Ventrikel Tachycardie

VVI/VVIR: Nomenclatuur voor het type en/of de instelling van een pacemaker. Bij een pacemaker met instelling VVI of VVIR wordt alleen in de rechterkamer gepaced en gesensed.

VV-: Term uit de cardiale resynchronisatie therapie.

De tijd tussen pacing van optimalisatie de linkerkamer en de rechterkamerdraad (de VV-tijd) kan worden gevarieerd zodat het slagvolume van de linker kamer, gemeten met echocardiografie het hoogst is. Het proces van optimaliseren van de VV-tijd noemen wij VV-optimalisatie.

W

WPW: Wolff-Parkinson White syndroom.

Syndroom van klachten van palpitatiessyndroom en een afwijkend ECG met een delta-golf voorafgaand aan het QRS complex (i.e. pre-excitatie). De klachten worden veroorzaakt door een macro-re-entrycircuit waarbij een extra verbinding tussen atria en ventrikels is betrokken. Zie ook AVRT.